

Hakuohjeet maatilatalouden kehittämisrahaston (Makera) maa- ja elintarviketalouden tutkimus- ja kehittämisrahoituksesta vuodelle 2024

1. Yleistä

Maa- ja metsätalousministeriö ottaa vastaan vuotta 2024 koskevia esityksiä tutkimus- ja kehittämis-hankkeista, jotka hyödyttävät **maa- ja elintarviketaloutta** laaja-alaisesti esitettyjen painopisteiden mukaisesti. Tutkimus- ja kehittämismäärärahoja voidaan myöntää, mikäli maatilatalouden kehittämisrahaston käyttösuunnitelmassa osoitetaan tarkoitukseen varoja vuodelle 2024.

Makeran maa- ja elintarviketalouden tutkimus- ja kehittämismäärärahalla rahoitetaan ensisijaisesti sellaisia tutkimus-, kehittämis- ja selvityshankkeita, jotka edistävät elinkeinon kannattavuutta ja kilpailukykyä kestäväällä tavalla tai tuottavat hallinnonalan tehtävien hoitamisessa tarvittavaa oleellista tietoa.

Makeran -haun painopisteiden kuvaukset löytyvät MMM:n tutkimuksen sivuilta www.mmm.fi/tutkimus ja sieltä sivun oikeassa reunassa kohdasta "Hakukuulutukset" tai suoraan osoitteesta <https://mmm.fi/-/painopisteet-makeran-maa-ja-elintarviketalouden-vuoden-2024-hankehakuun>.

Rahoitamme ensisijaisesti painopisteisiin osuvia hankkeita. Hanke, joka ei ole painopisteissä, todennäköisesti hylätään, ellei se ole erittäin ajankohtainen ja ennakoimattomaan tilanteeseen kohdistuva hanke.

Kaikkien hankkeiden tulee esittää suunnitelmassaan, miten tulokset viedään konkreettisesti käytäntöön. Tähän kiinnitetään arvioinnissa erityishuomiota. Hankkeiden tulee jo valmisteluvaiheessa ottaa suunnitteluun mukaan tutkimuksen kannalta keskeiset sidosryhmät ja hyödyntäjätahot ja mahdolliset ulkopuoliset rahoittajat. Rahoitettavien hankkeiden valinnassa kiinnitetään huomiota siihen, että hankkeissa otetaan huomioon niin biologiset, tekniset kuin taloudelliset edellytykset (esim. tarkastellaan biologisten ja teknisten ratkaisujen kustannusvaikutuksia). Jos hankkeen tulokset hyödyttävät suoraan elinkeinoa, olisi tärkeää, että elinkeino on mukana rahoittamassa hanketta.

Maa- ja metsätalousministeriö käyttää kaikissa tutkimushankkeissa pääsääntöisesti **kokonaiskustannusmallia**, joten hakemukset on syytä tehdä sen rahoitusmallin mukaan. Hyväksymme kaikkien yliopistojen ja tutkimuslaitosten laskennalliset yleiskustannukset, mutta vastaavasti edellytämme näiltä kaikilta omarahoitusosuutta. Yleisesti ottaen vaadimme vähintään 30 prosentin omarahoitusosuutta, jos yleiskustannukset ovat vähintään 80 prosenttia palkkauskustannuksista. Mikäli yleiskustannukset ovat **selvästi** pienemmät kuin 80 prosenttia palkkauskustannuksista, omarahoitusosuus voi jäädä pienemmäksi. Suosittelemme tutustumista MMM:n rahoittaman tutkimus- ja kehittämistoiminnan yleisiin ehtoihin ja ohjeisiin sivulla <https://mmm.fi/tutkimus-ja-kehittaminen/lomakkeet-ja-ohjeet>.

2. Kaksivaiheinen haku ja hankkeiden arviointi

Hakuprosessi tiivistetysti:

- **Ensimmäisen vaiheen haku (aiehaku)** avautuu järjestelmässä tiistaina 10.1.2023 ja **päättyy torstaina 23.3.2023 klo 16:15.**
- Hakijoille ilmoitetaan kesäkuun 2023 loppuun mennessä, mitkä hankkeet on valittu toiseen vaiheeseen. Muiden osalta tehdään kielteinen rahoituspäätös.
- **Toisen vaiheen haku** avautuu järjestelmässä heinäkuussa ja **päättyy keskiviikkona 13.9.2023 klo 16:15.**
- Haun tuloksista ilmoitetaan joulukuun 2023 loppuun mennessä. Päätökset tehdään vuoden 2024 tammi-helmikuun vaihteessa, kun Makeran käyttösuunnitelma on hyväksytty ja varoja myönnetty vuodelle 2024.

2.1. Ensimmäinen hakuvaihe eli aiehaku

Kukin tutkimuskonsortio laatii yhteisen tutkimussuunnitelman ja yhteisen hakemuksen. Hakulomake täytetään verkossa (<https://www.hankerahoitus.fi/MMM/hakemus/index.php>). Linkki järjestelmään on mm. tutkimuksen pääsivulla sinisessä laatikossa ”Hankerahoituksen haku”. Haku aika päättyy **torstaina maaliskuun 23. päivänä 2023 klo 16:15**.

Jos et ole käyttänyt tätä järjestelmää aikaisemmin, rekisteröidy järjestelmään hakijana (Uusi hakija). Järjestelmä toimii sujuvimmin Firefoxin tai Chromen selaimella. Anna sähköpostiosoitteesi, joka toimii tunnukseksi ja jonne järjestelmä lähettää viestit. Saat tunnukset sähköpostiisi. Kirjaudu niillä järjestelmään ja pääset avaamaan hakulomakkeen. Jos tunnuksia ei pieneen viiveen jälkeen tule sähköpostiisi, tarkista roskapostilaatikkosi. Tarvittaessa ota yhteyttä järjestelmän käyttäjätukeen info@mitietorakenteet.fi.

Jos olet jo aikaisemmin käyttänyt tätä järjestelmää, **edelliseltä hakukierrokselta saadut tunnukset toimivat myös tässä haussa, mikäli sähköpostiosoite on sama**. Jos olet unohtanut käyttäjätietosi, voit pyytää ne järjestelmästä Unohtuiko käyttäjätunnukset? –toiminnolla.

Kun pääset järjestelmään, valitse hakukortti, jonka otsikko on **”Makeran tutkimus- ja kehittämisraha vuodelle 2024 – aiehaku”**.

Lue kaikki ohjeet huolellisesti. Hakemusta ei tarvitse täyttää yhdellä istunnolla, vaan voit aloittaa hakemuksen tekemisen, jättää sen keskeneräiseksi ja kirjautua myöhemmin jatkamaan hakemuksen täyttämistä. Hakemuksen muokkaaminen on mahdollista siihen saakka, kunnes se lähetetään, kuitenkin enintään hakuajan umpeutumiseen saakka. **Älä kuitenkaan jätä hakemuksen lähettämistä ihan viime hetkeen.**

HUOM! Aiehaussa täytetään VAIN verkkolomake. Yksityiskohtaista hankesuunnitelmaa tai muita liitteitä ei vielä tarvita. Tarkempi hankesuunnitelma tarvitaan vasta toisessa hakuvaiheessa niille hakemuksille, jotka on hyväksytty jatkovaiheeseen. Rahoitussuunnitelmassa merkitään kaikki kustannukset ja suunnitellut hankkeen rahoitukset (MMM:stä haettava rahoitus, oma panostus hankkeelle, ulkopuolinen rahoitus) koko ajalta, mutta niitä ei tässä vaiheessa tarvitse eritellä vuositasona.

Rahoituksenhakijalta edellytetään, että suorituspaikka myöntää suoritusluvan. Suoritusluvan osalta hakemuksessa pitää nimetä suoritusluvan antaja ja hänen sähköpostiosoitteensa. Hakijan on pyydettävä suorituslupa oman organisaationsa käytännön mukaisesti ENNEN hakemuksen lähettämistä. Lupa pitää voida esittää, jos MMM sitä pyytää (esim. sähköpostisuostumus tms.)

Ensimmäisen vaiheen arviointikriteerit:

- hankkeiden relevanssi ja arvio tulosten vaikuttavuudesta (painoarvo 50 prosenttia)
- hankeidean ja suunnitelman laatu, ulkopuolinen rahoitus (painoarvo 25 prosenttia)
- hankkeen vuorovaikutus ja tulosten käytäntöön vieminen (painoarvo 25 prosenttia)

Oleellista on, että hanke vastaa painopisteisiin, tulokset edistävät elinkeinon kannattavuutta ja kilpailukykyä kestäväällä tavalla tai tuottavat ennakoivasti hallinnonalan tehtävien hoitamisessa tarvittavaa tietoa.

Jatkoon hyväksytään hankkeita noin kaksi kertaa jaettavissa olevan rahoituksen verran. Nykyisellä rahoitustasolla ja hankekoolla jatkoon hyväksyttävien hankkeiden määrä olisi noin 30 hanketta. Ensimmäisessä vaiheessa ministeriö voi myös ehdottaa hankkeen suunnitelman muokkausta, esimerkiksi hankkeiden yhdistämistä tai hankkeen osien karsimista, edellytyksenä sen jatkoon pääsemiselle.

Hakijoille ilmoitetaan kesäkuun 2023 loppuun mennessä, millä edellytyksillä (sellaisenaan/yhdistettynä toiseen/karsittuna) hankeidea pääsee jatkoon. Jos hanketta ei hyväksytä toiseen vaiheeseen, siitä tehdään kielteinen päätös jo tässä vaiheessa.

2.2. Toinen hakuvaihe

Toiseen vaiheeseen päässeet hakemukset avataan järjestelmässä uudestaan hakijoille heinäkuussa, jolloin hakemusta pääsee muokkaamaan aiehakemuksen pohjalle. Muista päivittää aiehakemuksen teksti ja budjetti! Hankkeen kustannukset tulee eritellä vuosittain, mikäli sitä ei tehty jo aiehakuvaiheessa.

Tämän lisäksi järjestelmään tulee liittää tutkimussuunnitelma ja muut oleelliset tiedot **eli kaikki liitteet yhtenä pdf-tiedostona kooltaan maksimissaan 5 megatavua**. **Suunnitelman ohjeellinen runko löytyy tämän ohjeen lopusta**. Vastuullisen johtajan ja muiden keskeisten tutkijoiden CV julkaisulutteloineen pyydetään liittämään mahdollisuuksien mukaan tutkimussuunnitelmaan **linkkinä**, esim. tutkijoiden organisaation asiantuntijasivu tai ResearchGate. Huom! **LinkedIn ei ole suositeltava**, sillä siihen pitää rekisteröityä ja se kirjaa sivulla käyneet.

Hakija ei toisessa vaiheessa saa mennä itse tekemään oleellisia muutoksia hankkeen pääsisältöön tai kasvattamaan haetun rahoituksen suuruutta aiehakuun verrattuna, ellei näitä muutoksia ole erikseen edellytetty. Sen sijaan eri kustannuslajien välillä voi tehdä muutoksia. Ministeriö voi joutua karsimaan hankkeelle suunniteltua rahoitusta.

Jos hankkeelle on suunniteltu ulkopuolista rahoitusta, rahoituksen on oltava varmistunut toisen vaiheen haun eräpäivään mennessä. Muutoin katsotaan, ettei hankkeella ole ulkopuolista rahoitusta.

Toisessa vaiheessa hankesuunnitelmassa on oltava mukana myös ehdotus ohjausryhmästä. Ohjausryhmään kannattaa pyytää aktiivisia, asiasta kiinnostuneita ja hankkeen kannalta keskeisiä sidosryhmien edustajia. Ohjausryhmän puheenjohtaja tulee pääsääntöisesti maa- ja metsätalousministeriöstä.

Toisen vaiheen hakemukset on lähetettävä järjestelmässä eteenpäin **viimeistään keskiviikkona 13.9.2023 klo 16:15 mennessä**.

Hakemukset arvioidaan syys-marraskuussa 2023. Hakemuksia on arvioimassa sekä ministeriön virkamiehiä että ulkopuolisia asiantuntijoita. Virkamiesten ja asiantuntijoiden arviot huomioon ottaen **Makeran tutkimus- ja kehittämishankkeiden hankeryhmä** tekee joulukuun alussa ehdotuksen rahoitettavista hankkeista MMM:n Ruokaosaston johtoryhmän ja MMM:n johdon käsiteltäväksi ja tutkimusjohdon päätettäväksi. Hankeryhmässä on sekä ministeriön virkamiehiä että elinkeinon edustajia (MTK ja ETL). Hankeryhmän kokoonpano löytyy Hankeikkunasta.

Hakijoille ilmoitetaan tulos vuoden 2023 loppuun mennessä, ja rahoituspäätökset tehdään vuoden 2024 tammi-helmikuun vaihteessa, kun Makeran käyttösuunnitelma on hyväksytty ja mikäli rahoitus t&k-toimintaan on myönnetty.

Toisen hakuvaiheen arviointikriteerit

- **Hankkeen laatu 40%**
Kriteereinä hankkeen tavoitteiden selkeys, realismi ja mitattavuus, taustatieto ja olemassa olevan tiedon hyväksikäyttö, tutkimus- ja muut menetelmät sekä innovatiivisuus ja poikkitieteellisyys.
- **Hankkeen toteutuksen organisointi 30%**
Kriteereinä tekijöiden pätevyys ja kokemus, hankkeen yhteistyö ja sen lisäarvo, asiantuntemuksen kattavuus, hankkeen johtaminen sekä hankkeen toteuttajien omat resurssit ja taloudellinen sitoutuminen, rahoituksen realismi ja kustannustehokkuus suhteessa suunnitelmaan sekä tulosten hyödyntäjien taloudellinen ja muu sitoutuminen, esimerkiksi hankkeen elinkeinolta saama rahoitus ja muiden julkisten rahoittajien sitoutuminen.
- **Hankkeen taloudellinen ja yhteiskunnallinen merkitys 30%**
Kriteereinä relevanssi maa- ja metsätalousministeriön strategisten tavoitteiden kannalta, sopivuus haun painopisteiden kannalta, tulosten hyödyntämissuunnitelma ja hyödynnettävyys käytännössä, arvioitu vaikuttavuus hallinnon ja säädösvalmistelun, elinkeinon ja tuotannon, neuvonnan, kaupan ja kuluttajien kannalta sekä hankkeiden muut ympäristölliset ja yhteiskunnalliset vaikutukset, kuten työllisyys-, elämänlaatu-, eettisyysvaikutukset.

Hanketta rakennettaessa kannattaa kiinnittää erityishuomiota hankkeen **tulosten vaikuttavuuteen (impact) ja hyödyntämissuunnitelmaan**. Hakemuksessa on syytä tuoda esille, miten se edistää elinkeinoja tai hallinnon tarpeita ja millä käytännön toimenpiteillä tuloksia aiotaan viedä eteenpäin. Ketkä ovat hankkeen tulosten kannalta keskeiset toimijat ja miten heidät saadaan sitoutettua mukaan (esimerkiksi rahoittajina, ohjausryhmän jäseninä). Etenkin hankkeissa, joissa hyödyn saajana on elinkeino, sen pitäisi näkyä hankkeen rahoituksessa ja tätä painotetaan myös hankkeiden arvioinnissa. **Elinkeinoon edustajat on syytä ottaa mukaan jo hankkeen suunnitteluvaiheessa**, jotta sitoutuminen on todellista ja jotta tulokset saadaan vietyä hyvin käytäntöön.

3. Uusi hankejärjestelmä

HUOM! Tämä nykyinen hankejärjestelmämme vaihtuu näillä näkymin vuoden 2023 syksyllä valtioneuvoston yhteiseen **haeavustuksia.fi** -järjestelmään, jossa tarvitaan valtuudet hankehakemuksen jättämiseen Suomi.fi-sivuston kautta. Tiedotamme muutoksista, kun saamme järjestelmää kehitettyä. Tämä nykyinen hankejärjestelmämme ei ole käytettävissä enää vuoden 2024 puolella. Kannattaa seurata tutkimuksen sivujamme (www.mmm.fi/tutkimus) jossa kerromme lisää tästä uudesta järjestelmästä.

4. Muuta

Maa- ja metsätalousministeriö teetti Helsingin yliopiston Koulutus- ja kehittämiskeskus Palmenialla tutkimus- ja kehittämishankkeiden arvioinnin. Arvioinnissa pyrittiin mittaamaan maa- ja metsätalousministeriön rahoittamien hankkeiden yhteiskunnallisia vaikutuksia ja pohdittiin, miten hankkeiden vaikutus olisi vieläkin parempi. Raportti on luettavissa tutkimuksen sivuilla www.mmm.fi/tutkimus. Raportissa annettiin kehittämissuhteita tutkijoille:

- Ymmärrä, mitä yhteiskunnallisella vaikuttamisella tarkoitetaan. Pohdi, kuinka laajaa ja millaista yhteiskunnallisen vaikuttamisen tulee hankkeessa olla ja kenen tehtäviin se kuuluu. Etenkin elinkeinoon kehittämiseen tähtäävissä hankkeissa tulosten levittämisessä käytäntöön tarvitaan muitakin keinoja kuin loppuseminaari ja -raportti.
- Löydä hyvät hankeideat
- Ota hyödynsaajat mukaan jo hankkeen valmisteluvaiheessa
- Suunnittele käytäntöön viemistä jo hankkeen ideointivaiheessa
- Käytä monipuolisia tiedonvälityskeinoja
- Hyödynnä organisaation tuki ja kannusteet
- Hyödynnä ohjausryhmää yhteiskunnallisen vaikutuksen välineenä: jäseniksi kannattaa ottaa vain aihealueesta kiinnostuneet sekä henkilöt, joiden asiantuntemus hyödyttää hanketta esim. tulosten levittämisessä
- Harkitse tutkijaryhmän (tukiryhmä) kokoamista ohjausryhmän rinnalle
- Jalkauta tutkimustulokset myös yliopistojen ja muiden oppilaitosten kautta
- Hanketta suunniteltaessa on hyvä pitää mielessä myös kustannusanalyysi. Teknisesti toimiva ratkaisu voi olla toimiva, mutta taloudellisesti se ei ole kannattava.

Maa- ja metsätalousministeriön rahoittaman tutkimus- ja kehittämistoiminnan yleiset ehdot ja ohjeet 2021 (hyväksyttävät kustannukset, maksamiskäytännöt jne.) ovat maa- ja metsätalousministeriön verkkopalvelussa osoitteessa www.mmm.fi/tutkimus (lomakkeet ja ohjeet).

5. Lisätietoja

Painopisteiden kuvaukset sekä lisätietojen antajat löytyvät MMM:n tutkimuksen sivuilla olevasta hakukuulutuksesta osoitteesta:

<https://mmm.fi/-/painopisteet-makeran-maa-ja-elintarviketalouden-vuoden-2024-hankehakuun>

Muita hakuun liittyviä tietoja antaa neuvotteleva virkamies Suvi Ryyänen, puh. 0295 16 2126 (sähköposti etunimi.sukunimi (at) gov.fi).

Verkkopohjaisen hakujärjestelmän teknisestä toimivuudesta huolehtii toimeksiannosta MI Tietorakenteet Oy. Tarvittaessa ota yhteyttä sähköpostilla info(at)mitietorakenteet.fi tai puhelimitse puh. 040 7458 106 (Maj-Lis Aaltonen).

Tutkimussuunnitelman ohjeellinen runko (edellytetään vain 2. vaiheessa)

Liitä suunnitelma yhtenä pdf-tiedostona (korkeintaan 5 megatavua) järjestelmään.

HANKKEEN NIMI JA LYHENNE

1. TAUSTA

Kuvaile selkeästi ongelma, jonka ratkaisemiseksi projekti tarvitaan. Mihin haun painopisteeseen hakemus erityisesti tuottaa tietoa ja ratkaisuja? Ministeriö rahoittaa ensisijaisesti hankkeita, jotka palvelevat joko hallinnonalan tietotarpeita tai elinkeinon kehittämistarpeita. Kuvaile lyhyesti ongelman **yhteiskunnallinen** merkitys ja yleistajuisesti ja selkeästi, käyttäen hyväksi esim. tilastotietoja, taulukoita ja kaavioita.

2. LIITTYMINEN MUIHIN HANKKEISIIN

Selvitä lyhyesti aikaisempi työ, jonka tuloksille suunniteltu hanke rakentuu, sekä meneillään olevat hankkeet, jotka tukevat suunnitellun hankkeen suorittamista. Kuvaile liittymistä muihin hankkeisiin **tulosten ja niiden saavuttamisen kannalta**. Mitä uutta tietoa ja vaikuttavuutta uusi tutkimus toisi? Pelkkä hankelistaus ei kerro arviointisijoille mitään siitä, miten suunniteltu hanke liittyy muuhun tutkimukseen.

3. TAVOITE

Kuvaa selkeästi hankkeen tavoitteet, joiden tulee liittyä Tausta-kappaleessa esitetyn ongelman ratkaisuun. Hankkeella on tyypillisesti jokin päätavoite, jonka tavoittamiseksi tulee saavuttaa joitakin osatavoitteita. Tavoitteet tulee saavuttaa hankkeen aikana, ja niiden tulisi olla helposti todennettavia tai mitattavia.

4. TUTKIMUSMENETELMÄT

Kuvaile hankkeen osatehtävät ja niissä käytettävät tutkimusmenetelmät. Osatehtävien tulisi liittyä hankkeen osatavoitteiden saavuttamiseen. Menetelmät tulee kuvata sellaisella tarkkuudella, että niiden soveltuvuus hankkeen tavoitteiden saavuttamiseksi voidaan arvioida.

5. HANKKEEN TOTEUTTAJAT JA TYÖNJAKO

Kuvaile hankkeen osanottajien osaaminen ja selvitä ryhmien välinen työnjako suhteessa hankkeen tavoitteisiin ja tutkimusmenetelmiin. Lisää linkit vastuullisen johtajan ja keskeisten tutkijoiden CV-sivuille, jotka sisältävät myös julkaisuluettelon (LinkedIn ei ole suositeltava vaihtoehto sen vaatiman kirjautumisen vuoksi).

6. AIKATAULU

Esitä hankkeen eri osatehtävien aikataulu ja toteuttajataho aikajanalla. Käytä mieluiten graafista esitystä.

7. TULOSTEN JULKAISU- JA HYÖDYNTÄMISSUUNNITELMA

- Mitä yhteiskunnallista hyötyä ja vaikuttavuutta tuloksista on ja ketkä ovat hyödynsaajia (hallinto, viljelijät, metsänomistajat, kuluttajat, yritykset...).
- Miten hanketta on rakennettu yhdessä hyödynsaajien kanssa (esim. tutkimussuunnitelman laatimisessa, rahoituksen hankkimisessa)?
- Mitä konkreettisia toimenpiteitä tutkimusryhmä tekee saadakseen tulokset hyötykäyttöön?
- Onko hankkeen toteuttajatahoissa tai ohjausryhmässä tulosten hyödyntäjiä?
- Onko tunnistettu patentoitavia tuloksia? Miten hankkeen toimintoja ja tuloksia on tarkoitus jatkaa ja/tai hyödyntää hankkeen päätyttyä?
- Miten tulokset julkaistaan ja niistä tiedotetaan?

8. OHJAUSRYHMÄ

Ohjausryhmän tehtävänä on auttaa hankkeen toteuttajaa hankkeen suuntaamisessa ja käytäntöön soveltamisessa. Ohjausryhmä voi olla erinomainen keino sitouttaa tulosten hyödyntäjät mukaan hankkeeseen. Hakijalta toivotaan ehdotusta ohjausryhmän jäseniksi. On toivottavaa, että ryhmä on aktiivinen, joten yleensä 3–5 jäsentä riittää.

9. HANKKEEN BUDJETTI JA RAHOITUSSUUNNITELMA

Esitä hankkeen resurssitarve ja rahoitussuunnitelma. Selvitä osanottajien työpanokset, kustannukset ja omarahoitusosuudet. Selvitä myös muiden rahoittajien osuus.

10. MUUTA MAHDOLLISTA OLEELLISTA INFORMAATIOTA